Autor Guste Santini
Petak, 30 Ožujak 2001 20:27

Kada u urbaniziranom svijetu spomenete riječ džungla tada vas to vjerojatno asocira na ne-sistemsko određenje u kojem možete sve i svašta očekivati. Obično je lijepo na filmu gledati džuglu ali vjerojatno je ne želite u svojoj kući. Svatko ima pravo na svoje razloge.

Upravo smo pred vratima porezne džungle a da nas nitko nije za to pitao. **Jednostavno izglasali smo političke promjene da nam bude bolje a dobili smo džunglu.**
I to je nešto samo je problem što nismo glasali za džunglu već za boljitak svih građana Hrvatske.

Jasno predlagači imaju "neoborive" argumente za svoje prijedloge. Čak da ne idemo u pragmatičke razloge može se reći da porezna konkurencija lokalnih zajednica je jasno određenje tih zajednica kako, u području svoje nadležnosti, se žele odnositi prema razvoju. Ovo, morate priznati, lijepo zvuči.

Istina je da u mnogim zemljama postoji porezna konkurencija posebno kada se radi o federalnom ustrojstvu odnosne zemlje, iako ni to nije uvijek tako. **Nadalje, porezna konkurencija ima puno opravdanje ako je stanje u privredi "podnošljivo". Riječ "podnošljivo" valja interpretirati kao zadovoljavajući nivo dohotka per capita i zadovoljavajući nivo zaposlenosti na nivou zemlje, pa se manje razvijenim regijama omogućuje porezna konkurentnost.**
Ako, međutim, glavni grad, kojeg sve manje zovemo metropola, ima takvu stopu nezaposlenosti u kojem je, ipak, zaposlen pretežni dio birokracije; postavlja se pitanje što je sa drugim gradovima? Da ne budemo do kraja maliciozni recimo da je grad na koji mislimo Dubrovnik.

No, vratimo se temi; vratimo se našoj džungli.

Prvo, očito da **vlast nije u stanju pokriti temeljne potrebe na nivou lokalnih vlasti** i pokušava rješiti problem "prebacivanjem loptice". Čitaoca upućujem na moj rad u dijelu "Ekonomska politika" pod naslovom: Fiskalni odnosi središnje i lokalnih razina vlasti.

Drugo, stalno se zaklinjemo da ćemo **smanjiti poreznu presiju** što želimo sasvim precizno ostvariti povećanjem prireza (izgleda da prirezi nisu porezi).

Treće, zaklinjemo se da želimo konstruirati prepoznatljiv - da ne kažem transparentan - porezni sistem. Očito umnožavanje porezne nadležnosti i šarenilo poreznih i prireznih stopa u malom broju općina (442 sic!; u predratnoj je Hrvatskoj bilo 117 općina što se smatralo ludošću jer iste nisu mogle pokrivati troškove namještenika izvornim poreznim prihodima) ima te ambicije. Očito smo **na putu da više nitko neće moći odrediti poreznu presiju u Hrvatskoj.** Ostaje da se vidi koliko će to povećati zaposlenost u državnoj birokraciji.

Četvrto, to se uvijek događa kada se zamjene teze. O čemu je riječ? Pa radi se o problemu da **Sabor ne raspravlja o poreznom kapacitetu zemlje već samo o njenim rashodima.**
Oni su uvijek i svugdje posebni interesi i obično članovi parlamenta nemaju previše razumjevanja za opće interese. I to je to.

Peto, želimo da nam dođu inozemni investitori. Kao želja nije loše. Međutim, postavlja se pitanje neće li ovako **često mjenjanje poreza i prireza zapravo biti jasan signal svim potencijalnim investitorima da ne investiraju?** Izgleda da se je zaboravilo da su stari porezi - dobri porezi.

Šesto, manjak sredstava nije moguće "zakrpati" alkemijskim postupcima. Naprosto problem je u proizvodnji kako bi to rekao stari Karl Marx. **Proizvodnja je početna i završna točka procesa reprodukcije.** Prema tome, povećanjem porezne presije dodajemo ulje na vatru koju danas zovemo kriza i ona će, prema tome, dalje ekspandirati.

Sedmo, kako je moguće u poreznoj džungli pvećati privrednu aktivnost i smanjiti nezaposlenost za mene, priznajem, ostaje trajna nepoznanica. **Kada se uz povećanu poreznu presiju poveća proizvodnja i smanji nezaposlenost tada ću javno obznaniti da sam bio u krivu.**

Do tada, molim čitaoca da se strpi i da zajedno sa mnom čeka to čudo. Jedino, nam ostaje nada i da molimo Boga da nećemo dugo čekati.